

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ สาระประวัติศาสตร์ เรื่อง ชุมชนบ้านถวาย เพื่อพัฒนาทักษะการแสวงหาความรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียน บ้านสันทราย อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งได้กำหนดวิธีดำเนินการดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษา
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
3. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษานี้กลุ่มประชากร คือ ผู้เชี่ยวชาญประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 5 คน ที่ได้จากการเจาะจงบุคคลที่มีประสบการณ์ ดังนี้

1. ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ที่มีประสบการณ์ การสอนตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป มีตำแหน่งทางวิชาการระดับชำนาญการ จำนวน 2 คน
2. ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ที่มีประสบการณ์ การสอนตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป และมีตำแหน่งทางวิชาการระดับชำนาญการพิเศษ จำนวน 2 คน
3. ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม มีวุฒิทางการศึกษา ระดับปริญญาโท ที่มีประสบการณ์ในการศึกษาการค้นคว้าแบบอิสระและมีประสบการณ์การสอน ตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป จำนวน 1 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

1. แผนการจัดการเรียนรู้ สาระประวัติศาสตร์ เรื่อง ชุมชนบ้านถวาย จำนวน 5 แผน
10 ชั่วโมง

- แผนที่ 1 ประวัติศาสตร์ชุมชนบ้านถวาย
- แผนที่ 2 ภูมิปัญญาท้องถิ่นชุมชนบ้านถวาย
- แผนที่ 3 หัตถกรรมสร้างสรรค์
- แผนที่ 4 พัฒนาการผลิตภัณฑ์
- แผนที่ 5 พิพิธภัณฑสถานชุมชนบ้านถวาย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้สาระประวัติศาสตร์ เรื่อง ชุมชนบ้านถวาย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านสันทราย อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ มีขั้นตอนดังนี้

1. การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้สาระประวัติศาสตร์ เรื่อง ชุมชนบ้านถวาย

1.1 วิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และ

หลักสูตรสถานศึกษา

1.2 วิเคราะห์หลักสูตรสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม

1.3 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการใช้วิธีทางประวัติศาสตร์เพื่อใช้เป็นแนวทาง

ในการพัฒนาทักษะการแสวงหาความรู้

1.4 สร้างแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีองค์ประกอบดังนี้ มาตรฐาน/ตัวชี้วัด สาระสำคัญ

สาระการเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนรู้ สื่อ/แหล่งเรียนรู้ และการวัดผลประเมินผล โดยการกำหนดค่าคะแนนและเกณฑ์ในการแปลผลการประเมิน ดังนี้

1.4.1 การกำหนดหัวข้อ ปัญหาหรือสมมติฐาน

ระดับ 4 กำหนดประเด็น น่าสนใจ ชัดเจน ครอบคลุมเรื่องที่ต้องการค้นคว้า

อธิบายได้ ชัดเจน มีเหตุผล

ระดับ 3 กำหนดประเด็น ชัดเจน ครอบคลุมเรื่องที่ต้องการค้นคว้า

อธิบายได้ มีเหตุผล เรื่องที่ต้องการค้นคว้า

ระดับ 2 กำหนดประเด็น ครอบคลุมเรื่องที่ต้องการค้นคว้าเป็นบางส่วน

อธิบายได้ มีเหตุผลเป็นบางส่วน เรื่องที่ต้องการค้นคว้า

ระดับ 1 กำหนดประเด็น ไม่น่าสนใจ ไม่ครอบคลุมเรื่องที่ต้องการค้นคว้า

อธิบายไม่ได้

1.4.2 ค้นคว้าหาความรู้และรวบรวมหลักฐาน

ระดับ 4 กำหนดขั้นตอนการวางแผน ตั้งแต่เริ่มทำงาน จนงานสำเร็จ

ปฏิบัติงานตามแผนงาน สมาชิกในกลุ่มร่วมมือกันทุกคน

ระดับ 3 กำหนดขั้นตอนการวางแผน ตั้งแต่เริ่มทำงาน จนงานสำเร็จ

ปฏิบัติตามแผนงาน สมาชิกในกลุ่มร่วมมือกันเป็นส่วนใหญ่

ระดับ 2 กำหนดขั้นตอนการวางแผน ตั้งแต่เริ่มทำงาน จนงานสำเร็จ

ไม่ปฏิบัติตามแผนงาน สมาชิกในกลุ่มร่วมมือกันเป็นส่วนใหญ่

ระดับ 1 ไม่กำหนดขั้นตอนการวางแผน สมาชิกในกลุ่มไม่ร่วมมือกัน

1.4.3 การวิเคราะห์และประเมิน เป็นการวิเคราะห์และประเมินค่า ความเชื่อถือ

ระดับ 4 สร้างองค์ความรู้จากการสืบค้นได้ถูกต้อง มีความสมเหตุสมผล
ใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย

ระดับ 3 สร้างองค์ความรู้จากการสืบค้นได้ถูกต้อง มีความสมเหตุสมผล
แต่ใช้ภาษายังไม่ถูกต้อง

ระดับ 2 สืบค้นข้อมูลได้แต่ข้อมูลไม่สมบูรณ์

ระดับ 1 สืบค้นข้อมูลได้แต่ข้อมูลไม่ได้

1.4.4 การตีความและสังเคราะห์ข้อมูล เป็นการสรุปข้อเท็จจริง

ระดับ 4 สรุปผลการศึกษาค้นคว้าได้ชัดเจน สอดคล้องกับเรื่องที่ค้นคว้า
บันทึกได้ละเอียด เรียบร้อย สมบูรณ์

ระดับ 3 สรุปผลการศึกษาค้นคว้าได้ชัดเจน สอดคล้องกับเรื่องที่ค้นคว้า
บันทึกได้ค่อนข้างละเอียด เรียบร้อย

ระดับ 2 สรุปผลการศึกษาค้นคว้าได้ สอดคล้องกับเรื่องที่ค้นคว้าเป็น
บางส่วน การบันทึกได้ค่อนข้างละเอียด ไม่เรียบร้อย

ระดับ 1 สรุปผลการศึกษาค้นคว้าไม่สอดคล้องกับเรื่องที่ค้นคว้าบันทึก
ไม่ละเอียด

1.4.5 การนำเสนอข้อมูล

ระดับ 4 การนำเสนอ มีลำดับขั้นตอน น่าสนใจ ใช้สื่อประกอบได้เหมาะสม

ระดับ 3 การนำเสนอ มีลำดับขั้นตอน น่าสนใจ ใช้สื่อประกอบไม่เหมาะสม

ระดับ 2 การนำเสนอ มีลำดับขั้นตอน ไม่น่าสนใจ

ระดับ 1 การนำเสนอ ไม่เป็นลำดับขั้นตอน ไม่น่าสนใจ

1.5 นำแผนการจัดการเรียนรู้ไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระและผู้ทรงคุณวุฒิ

จำนวน 3 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา และนำมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

1.6 จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้สาระประวัติศาสตร์ เรื่อง ชุมชนบ้านถวาย ที่สมบูรณ์

เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูล

2. การสร้างแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ สาระประวัติศาสตร์ เรื่อง ชุมชนบ้านถวายเป็น เพื่อพัฒนาทักษะการสร้างแสวงหาความรู้ มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

2.1 ศึกษาทฤษฎีเกี่ยวกับการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้

2.2 สร้างแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้สาระประวัติศาสตร์ เรื่องชุมชนบ้านถวายเป็น เพื่อพัฒนาทักษะการสร้างแสวงหาความรู้ ตามกรอบการประเมินที่กำหนด

2.3 นำแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ที่สร้างขึ้น ไปให้กรรมการที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระและผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความถูกต้องของเครื่องมือโดยการหาค่า IOC แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไข

2.4 หลังจากปรับปรุงแก้ไข จัดทำแบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้เรียนรู้อิงสาระประวัติศาสตร์ เรื่อง ชุมชนบ้านถวายเป็น เพื่อพัฒนาทักษะการสร้างแสวงหาความรู้ที่สมบูรณ์เพื่อนำไปเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาดำเนินการศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ติดต่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยทำหนังสือจากบัณฑิตศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ถึงผู้เชี่ยวชาญในการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ สาระประวัติศาสตร์ เรื่อง ชุมชนบ้านถวายเป็น เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. นำหนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญพร้อมแผนการจัดการเรียนรู้ สาระประวัติศาสตร์ เรื่อง ชุมชนบ้านถวายเป็น ที่สร้างขึ้น จำนวน 5 แผน ไปให้ผู้ประเมินทำการประเมิน พร้อมทั้งนัดหมายเพื่อขอรับผลการประเมิน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อหาค่าเฉลี่ย (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) ของข้อมูลจาก แบบประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ สาระประวัติศาสตร์ เรื่อง ชุมชนบ้านถวายเป็น ผู้ศึกษาได้กำหนดค่าของคะแนนการประเมิน ไว้ดังนี้

3	หมายถึง	เหมาะสมมาก
2	หมายถึง	เหมาะสมปานกลาง
1	หมายถึง	เหมาะสมน้อย

สำหรับเกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ย ผู้ศึกษาได้กำหนดค่าคะแนนของการประเมินของ บุญส่ง นิลแก้ว (2539, หน้า 146) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.00	หมายถึง	แผนการเรียนรู้เหมาะสมมาก
ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49	หมายถึง	แผนการเรียนรู้เหมาะสมปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49	หมายถึง	แผนการเรียนรู้เหมาะสมน้อย

หาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบทดสอบ ชุดฝึกกิจกรรมพัฒนาทักษะการคิด วิเคราะห์และแบบประเมินความสามารถในการคิดวิเคราะห์โดยผู้เชี่ยวชาญพิจารณา โดยใช้สูตร

$$IOC = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ IOC คือ ดัชนีความสอดคล้องระหว่างคำถามกับวัตถุประสงค์
 $\sum X$ คือ ผลรวมผู้เชี่ยวชาญ
 N คือ จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

(กรมวิชาการ, 2545ก, หน้า 65)

การแปลผล

- ให้คะแนน + 1 คะแนน ถ้าแน่ใจว่าคำถามนี้สอดคล้องกับเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการวัด
- ให้คะแนน 0 คะแนน ถ้าไม่แน่ใจว่าคำถามนี้สอดคล้องกับเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการวัด
- ให้คะแนน - 1 คะแนน ถ้าแน่ใจว่าคำถามนี้ไม่สอดคล้องกับเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการวัด